

**CIRCULAR
WEEK 2019**

TYDZIEŃ GOSPODARKI **OBIEGU ZAMKNIĘTEGO**

PODSUMOWANIE

**18 miast
40 wydarzeń
ponad 1500
uczestników**

Szanowni Państwo,

w ubiegłym roku w Polsce zorganizowaliśmy cykl wydarzeń angażujących różne grupy interesariuszy w działania na rzecz gospodarki obiegu zamkniętego, co spotkało się z dużym zainteresowaniem dlatego w tym roku postanowiliśmy rozszerzyć naszą inicjatywę na Europę. W dniach 7-13 października Polska, Francja, Wielka Brytania, Słowenia, Czechy, Słowacja i Rumunia były krajami, w których propagowaliśmy idee circular economy wśród konsumentów, firm, samorządów. Równocześnie w całej Europie udało zorganizować się szereg konferencji, warsztatów, szkoleń, wizyt studyjnych, happenin-gów promujących proekologiczne postawy i zachowania czy cyrkularne technologie i modele biznesowe.

Serdecznie dziękuję wszystkim organizatorom, partnerom i patronom, w kraju i za granicą, za zaangażowanie, a przede wszystkim za entuzjazm w propagowaniu circular economy. Gospodarka obiegu zamkniętego to ważny temat, przybywa jej zwolenników, ale ciągle jest wiele do zrobienia.

Mam ogromną nadzieję, że Circular Week wpisze się na stałe w kalendarz aktywności dotyczących zrównoważonego rozwoju w Polsce i Europie, a tym samym stanie się przestrzenią do wzmacniania idei circular economy.

Do zobaczenia w 2020 w jeszcze szerszym gronie!

dr Agnieszka Sznyk
Prezes INNOWO

MAZOVIA CIRCULAR CONGRESS

11 października 2019

Warszawa

Mazovia Circular Congress bez wątpienia można nazwać jednym z najbardziej inspirujących wydarzeń z obszaru gospodarki obiegu zamkniętego. Kongres był okazją do prezentacji unikatowych rozwiązań start-upów oraz doświadczeń samorządów, firm i instytucji z całego świata, a także realnych korzyści płynących z transformacji w kierunku cyrkularnym.

Organizatorami wydarzenia był Samorząd Województwa Mazowieckiego oraz Instytut Innowacji i Odpowiedzialnego Rozwoju INNOWO. Jego celem było przedstawienie szerokiej gamy możliwości, jakie daje nam gospodarka obiegu zamkniętego (GOZ). Przede wszystkim skupiono się na przybliżeniu wyzwań, jakie globalna gospodarka – poprzez nowe technologie, konsumpcjonizm, zmiany klimatyczne i społeczne, a także dynamiczny rozwój miast – stawia przed nami, wymuszając przemiany w tradycyjnych modelach biznesowych.

Mazovia Circular Congress rozpoczęło się dyskusją panelową, którą prowadził prof. Bolesław Rok. Wzięli w niej udział Daphne Bergsma (Ambasador Królestwa Niderlandów), Juha Ottman (Ambasador Finlandii), Stefan Gullgren (Ambasador Szwecji), Lukas Schifferle (Radca Handlowy w Ambasadzie Szwajcarii). Rozmówcy szczególną uwagę zwrócili na to, że całe społeczeństwo począwszy od konsumentów, po przedsiębiorstwa czy duże korporacje powinny poczuwać się do odpowiedzialności za rozwój gospodarki obiegu zamkniętego. Wszyscy dyplomaci zaoferowali pomoc oraz dzielenie się rozwiązaniami, które w ich krajach dobrze się sprawdzają. Dobór panelistów nie był przypadkowy gdyż Ambasadory Finlandii, Królestwa Niderlandów, Szwajcarii i Szwecji były partnerem Circular Week.

Najwięksi międzynarodowi eksperci ds. zrównoważonego rozwoju reprezentujący różne branże dyskutowali o palących kwestiach nowoczesnej gospodarki o obiegu zamkniętym. O tym, jak gospodarka cyrkularna napędza innowacje, wzrost gospodarczy i ochronę klimatu opowiedziała Eveline Lemke – założycielka Thinking Circular, ekspertka w dziedzinie energii, surowców i ekoprojektowania, była minister zielonej gospodarki i wiceminister-prezydent w Nadrenii-Palatynacie. Jasper Dalhuisen z Ministerstwa Rolnictwa, Przyrody i Jakości Żywności Królestwa Niderlandów, wiceprzewodniczący Wspólnej Grupy Roboczej ds. Rolnictwa i Środowiska przedstawił proces przejścia holenderskiego rolnictwa w kierunku cyrkularnym. Jaimy Nijnsens, konsultant ds. gospodarki o obiegu zamkniętym w YSE zaprezentował mapę drogową dla cyrkularnych modeli biznesowych. Dzięki Agacie Czachórskiej mieliśmy możliwość posłuchać o cyrkularnych inspiracjach od IKEA. Firma oferuje usługę odbioru niepotrzebnych, ale wciąż nadających się do użycia, kanap i foteli, które następnie przekazuje fundacji, a ta dalej tym, którym te meble mogą się przydać. Dzięki akcji meble zamiast na wysypisko zamiast trafiają do ponownego użycia. Kim Tjoa, założyciel platformy sharingowej dla biznesu FLOOW2, lider ekonomii współdzielenia omówił koncepcję współdzielenia zasobów jako ponadczasowe, cyrkularne rozwiązanie redukcji odpadów, obniżenie kosztów i zwiększenie przychodów. W swojej prezentacji położył ogromny nacisk na to, że idealnym rozwiązaniem jest to, aby firmy dzieliły się między sobą środkami trwałymi, zamiast nabywać je na własność.

W sesji perspektywa biznesu firmy prezentowały swoje cyrkularne rozwiązania i technologie. Anna Sapota (CANPACK) wyjaśniła na przykładzie puszek aluminiowych jak surowce permanentne spełniają wymogi gospodarki cyrkularnej. Michał Mikołajczyk (Rekopol) omówił nowe regulacje prawne UE oraz ich konsekwencje dla przedsiębiorców i konsumentów. Główną konkluzją z prezentacji było to, że biznes w Polsce, także śladem innych państw nie może czekać na „godzinę zero” – musi podejmować działania: koncepcyjne ale i operacyjne tworzenie systemu oraz wdrażanie rozwiązań mających pozytywny wpływ na środowisko. To muszą być działania obejmujące nie tylko jedną branżę, ale cały łańcuch wartości oraz konsumenta. Kamil Mikołajczyk (Santander Bank Polska S.A.) podsumował i przekazał najważniejsze wnioski dotyczące eko transformacji w branży opakowań. Jednym

z nich jest rosnąca świadomość ekologiczna konsumentów, co wymusza na firmach wprowadzanie strategii dostosowania opakowań do wymogów ochrony środowiska. Obecność Santander Bank Polska podczas Kongresu pokazuje, że również instytucje finansowe mają do odegrania dużą rolę w budowaniu gospodarki cyrkularnej.

Ogromnym zainteresowaniem cieszyły się sesje stolikowe oraz warsztaty poświęcone Circular Cities, Food Waste oraz polskim cyrkularnym start-upom, w trakcie których uczestnicy mogli zapoznać się z konkretnymi rozwiązaniami firm oferujących technologie czy usługi cyrkularne. Można było dowiedzieć się m.in. jak korzystać z ciekawych i trwałych alternatyw dla skóry naturalnej, którą są liście ananasa używane przez firmę Bohema Clothing do produkcji ręcznie wykonywanych butów. Innym przykładem alternatywy dla skóry zwierzęcej i syntetycznej jest Skóra Bio2Materials, do produkcji której wykorzystuje się wyłok jabłkowy – największy odpad organiczny z przetwórstwa owocowo-warzywnego w Polsce, który w sezonie wytwarzany jest w ilości około 500 ton na dobę. Uczestnicy mogli też dowiedzieć się, w jaki sposób przetwarzane są odpady kawowe na ekologiczny brykiet.

W trakcie warsztatów Food Waste szef kuchni z Ambasady Szwecji Michał Godyń przygotowywał dla uczestników pyszne danie z tej części bulwy selera, którą najczęściej wyrzucamy, w ten sposób pokazując, że nawet z najmniej niepozornej części warzyw czy owoców można przygotować wykwintne potrawy.

Ostatnim punktem podczas Mazovia Circular Congress był warsztat prowadzony przez Pietera van Os, podczas którego uczestnicy mogli dowiedzieć się jak tworzyć biznes w oparciu o projektowanie cyrkularne.

CIRCULAR SMART CITIES **technologie dla miast, środowiska i mieszkańców**

spotkanie w Ambasadzie Szwecji

8 października 2019

Warszawa

Co decyduje o tym, że miasto można nazwać cyrkularnym? Jak jest rola różnych grup interesariuszy w budowaniu zrównoważonego miasta? Jak istotna jest świadomość mieszkańców?

Na te i inne pytania starali się odpowiedzieć uczestnicy śniadania zero-waste zorganizowanego w Ambasadzie Szwecji. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele szwedzkich firm, które oferują cyrkularne rozwiązania dla miast, samorządów oraz organizacji pozarządowych. Wszyscy uczestnicy zgodzili się, że dla efektywności działań podejmowanych na rzecz budowania zrównoważonych miast niezbędna jest współpraca pomiędzy różnymi grupami interesariuszy oraz budowanie świadomości wśród mieszkańców miast, bo bez ich zaangażowania, a niekiedy i presji na władze czy biznes, wiele działań nie będzie tak efektywnych. Dzięki takiej kooperacji miasta będą mogły być postrzegane jako liderzy zmian, także poza swoimi granicami.

Spotkanie odbyło się przy śniadaniu przygotowanym w formule zero waste przez szefa kuchni Ambasady Szwecji Michała Godynia.

CIRCULAR ECONOMY: OD SŁÓW DO CZYNÓW **czyli technologia i finanse**

spotkanie w Ambasadzie Finlandii

9 października 2019

Warszawa

Finlandia, jako pierwszy kraj na świecie, opublikowała krajową mapę drogową dotyczącą gospodarki o obiegu zamkniętym, nowy rząd stawia gospodarkę cyrkularną w samym centrum polityki gospodarczej, a GOZ i neutralność emisji dwutlenku węgla są ważnymi tematami fińskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

I te doświadczenia skłoniły Finów do podjęcia inicjatyw łączących polski i fiński biznes, promujących bilateralną współpracę oraz pokazania konkretnych rozwiązań finansowych będących wsparciem dla polskich przedsiębiorców w procesie transformacji GOZ.

O takiej wzajemnej kooperacji rozmawiali uczestnicy spotkania w Ambasadzie Finlandii.

foto. Paweł Wrzecion

ROLNICTWO W OBIEGU ZAMKNIĘTYM

spotkanie w Ambasadzie Królestwa Niderlandów

10 października 2019

Warszawa

Holandia mimo małej powierzchni prowadzi bardzo dużą produkcję rolną, istnieje duże zagęszczenie hodowli zwierząt i z tego tytułu pojawia się ogromna presja środowiskowa, dlatego Holandia wprowadza w życie wizję rolnictwa w obiegu zamkniętym. I właśnie o tej nowej wizji rozmawiali uczestnicy spotkania w Ambasadzie Królestwa Niderlandów. Jak zgodnie zauważali prelegenci ważne jest wytwarzanie żywności w sposób zrównoważony, przy jednoczesnej odpowiedzialności społecznej, poprzez m.in. podnoszenie jakości gleby, dbanie o bioróżnorodność, łagodzenie skutków zmian klimatu, a także zmniejszenie marnowania żywności.

W ramach spotkania odbyły się dwa warsztaty: Gleby jako podstawa rolnictwa w obiegu zamkniętym oraz o ograniczaniu marnotrawienia żywności.

Więcej na: <https://www.agroberichtenbuitenland.nl/landeninformatie/polen/nieuws/2019/09/26/circular-agricultural-day-in-poland>

fol. Agnieszka Murawska

Konferencja “BETTER URBAN LIFE. WARSZAWA I ZURYCH, DWIE ZMIENIAJĄCE SIĘ METROPOLIE”

10 października 2019

Warszawa

Szybkie tempo urbanizacji prowadzi do licznych wyzwań, z którymi muszą zmierzyć się władze, urbaniści, architekci oraz inwestorzy: wzrost mobilności i zapotrzebowania energii, kwestie społeczne i środowiskowe a także zmieniające się preferencje mieszkańców miast. Te wyzwania wymagają przemyślanych działań. Jaki kierunek należy obrać? Czy można wypracować wzorce lepszego życia w mieście?

Podczas konferencji, której punktem wyjścia były dwa projekty realizowane w Warszawie (VARSO) oraz Zurychu (ENSEMBLE) starano się pokazać w jaki sposób można wpływać na rozwój miast tak by w pełni wykorzystać ich potencjał, a jednocześnie nie szkodzić mieszkańcom i środowisku.

DRUGIE ŻYCIE MEBLI - oferta specjalna warszawskich sklepów

IKEA

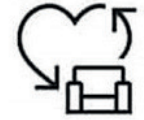
7-12 października 2019

Warszawa

W ramach Circular Week IKEA przeprowadziła akcję specjalną adresowaną do swoich klientów, która promuje dawanie szansy na drugie życie niechcianym meblom. W dniach 7-12 października, przy zakupie nowej sofy lub fotela wraz z dostawą, IKEA odbierała od klienta starą sofę lub fotel, za specjalną promocyjną cenę 1 zł.

Z przeprowadzonych przez IKEA badań wynika, że ludzie odczuwają coraz większy dyskomfort wyrzucając rzeczy i chcą ograniczać marnotrawstwo. Jednocześnie często nie wiedzą, jak pozbyć się mebli w sposób przyjazny środowisku. Szwedzka firma postanowiła wyjść naprzeciw tym potrzebom, tworząc nową usługę, dzięki której klienci w wygodny sposób mogą przekazać niepotrzebne im już meble. Współpraca IKEA z Fundacją Habitat for Humanity Poland, umożliwia klientom w Warszawie proste przekazanie sof i foteli na cel charytatywny. Niechciane bądź niepotrzebne już tego typu meble zyskują w ten sposób szansę na dłuższe życie, a osoby, które wspiera fundacja zyskują potrzebne im meble.

Usługa odbioru sof czy sof poza Circular Week jest także dostępna w warszawskich sklepach IKEA, ale w regularnej cenie.

Happening KAŻDA PUSZKA CENNA

8 października 2019

Warszawa

Fundacja RECAL, organizator programu „Każda Puszka Cenna” była organizatorem happeningu podczas, którego na przygotowanej z ponad 50 000 puszek po napojach konstrukcji powstało niepowtarzalne graffiti. Wydarzenie odbyło się w Warszawie przy pomniku Mikołaja Kopernia na Krakowskim Przedmieściu.

Do projektu zaproszeni zostali znani street art'owcy z Warszawy i Gdańska m.in. Tempzey; Riamone; LichoNieŚpi; Stricte83. Udział w happeningu był jedyną okazją, aby zobaczyć jak powszechnie używany produkt – aluminiowa puszka – staje się prawdziwym dziełem sztuki. Całość instalacji została po wydarzeniu oddana do recyklingu.

Wizyta studyjna w fabryce **L'OREAL WARSAW PLANT**

8 października 2019

Kanie

W fabryce L'Oréal Warsaw Plant odbyła się wizyta studyjna połączona z eko warsztatami w tematyce zrównoważonego rozwoju.

Podczas spotkania, uczestnicy mieli możliwość poznać historię fabryki L'Oréal Warsaw Plant, przyrzeć się z bliska projektom realizowanym w fabryce w ramach GOZ oraz mieli szansę zwiedzić fabrykę.

L'Oréal Warsaw Plant – aktywnie włącza się w realizację zobowiązań firmy w obszarze zrównoważonego rozwoju. W 2017 roku w fabryce o 40 proc. Ograniczona została ilość produkowanych odpadów, o 33 proc. – emisja dwutlenku węgla, a o 37 proc. – zużycie wody w porównaniu z bazowym rokiem 2005, przy jednoczesnym wzroście produkcji o 250 proc. Firma angażuje się też w wiele inicjatyw lokalnych, prowadzi eko lekcje dla dzieci z pobliskich szkół, organizuje warsztaty i szkolenia.

Warsztaty **CIRCULAR DESIGN FOR ARCHITECTS AND URBAN PLANNERS**

9-11 października 2019

Warszawa

W dniach 09-11.10.2019 miały miejsce warsztaty dla studentów Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej Circular Design for Architects and Urban Planners z udziałem arch. Menno Rubbens z holenderskiego studia architektoniczne CEPEZED. Podstawowym przedmiotem warsztatów było zaznajomienie się z podstawami cyrkularnego projektowania miast oraz obiektów na przykładzie wskazanej części Warszawy. Studenci zaproponowali rozwiązania zarówno na poziomie urbanistycznym jak i architektonicznym. Ostateczne wyniki prac zostały przedstawione w piątek w Pawilonie Zodiak. W prezentacji wzięli także udział przedstawiciele miasta stołecznego Warszawy.

Oficjalny patronat objął Wydział Architektury PW oraz SARP o/warszawski.

Konferencja **30 LAT CZYSTSZEJ PRODUKCJI**

7 października 2019

Warszawa

Utworzenie międzynarodowego Programu Czystszej Produkcji zostało ogłoszone przez ONZ/UNEP jesienią 1989 r., podczas konferencji w Warszawie. Wkrótce potem powstał pierwszy pilotażowy program krajowy - w Polsce. Program CP, który od lat tworzy podstawy dla dzisiejszej idei Gospodarki o Obiegu Zamkniętym (GOZ), obchodzi w tym roku 30-lecie swojego istnienia.

Jako część Jubileuszu została zorganizowana konferencja pod hasłem „30 lat Czystszej Produkcji – na drodze do Gospodarki o Obiegu Zamkniętym”. Konferencja była okazją do podsumowania dotychczasowej działalności Stowarzyszenia oraz zaprezentowania planów na przyszłość.

VII MIĘDZYNARODOWY KONGRES BIOGOSPODARKI

7 października 2019

Łódź

Blisko stu prelegentów i ponad siedmiuset uczestników z Polski i świata spotkało się, by rozmawiać o zrównoważonym rozwoju, bioekonomii, zmianach społecznych i najnowszych technologiach sprzyjających ochronie środowiska, wszystko po to żeby przeciwdziałać negatywnym zmianom klimatycznym, ale też wesprzeć ten istotny sektor polskiej gospodarki. VII Międzynarodowy Kongres Biogospodarki – unikalne forum nauki, polityki i biznesu organizowane przez Województwo Łódzkie odbył się 7 października w Łodzi.

ZRÓWNOWAŻONA TRANSFORMACJA: OD LINIOWEJ DO CYRKULARNEJ GOSPODARKI

9 października 2019
Coventry, Wielka Brytania

W wydarzeniu wzięli udział innowatorzy i pionierzy, którzy udoskonalają i wdrażają koncepcję gospodarki o obiegu zamkniętym, rewolucjonizując tradycyjny liniowy niezrównoważony model gospodarczy w Wielkiej Brytanii. Od przekształcania odpadów ziemniaczanych w nowe materiały; przez projektowanie biur w celu ograniczenia odpadów meblowych; przebudowy modeli biznesowych elektroniki, aż po pojazdy wodorowe zapowiadające transport bezemisyjny. Publiczność miała okazję wysłuchać i podzielić się swoimi inspirującymi historiami, wyzwaniem biznesowymi i technicznymi.

Konsultacje Mapy Drogowej ZRÓWNOWAŻONEGO WYKORZYSTYWANIA TWORZYW SZTUCZNYCH W POLSCE

9 października 2019
Warszawa

Polski Pakt na rzecz zrównoważonego wykorzystywania tworzyw sztucznych w dniu 9 października zorganizował publiczne konsultacje Mapy drogowej na rzecz zrównoważonego wykorzystywania tworzyw sztucznych w Polsce.

W spotkaniu wzięło udział blisko 40 firm i instytucji, które analizowały zapisy i proponowane kierunki działań w 5 kluczowych obszarach Mapy: Eliminacja opakowań problematycznych i niepotrzebnych, Opakowania nadające się do recyklingu i ponownego wykorzystania, Wzrost znaczenia materiałów z recyklingu, Modele współpracy i dialogu pomiędzy interesariuszami w łańcuchu wartości oraz Nowe rozwiązania podnoszące efektywność edukacji konsumentów.

Polski Pakt został zawiązany w kwietniu br. przez grupę firm wprowadzających na rynek produkty w opakowaniach z tworzyw sztucznych i firmy związane z łańcuchem wartości opakowań – liderzy swoich branż, a także organizacje branżowe i pozarządowe.

Inicjatywa prowadzona jest w ramach Kampanii 17 Celów, mobilizującej biznes w Polsce do podjęcia działań na rzecz realizacji Agendy 2030 realizowanej od 3 lat w szerokim partnerstwie firm i instytucji.

Wizyta studyjna na terenie instalacji pilotażowej **ZERO BRINE**

8 października 2019

Gliwice

W ramach Circular Week odbyła się wizyta studyjna w instalacji pilotażowej ZERO BRINE znajdującej się na terenie kopalni Bolesław Śmiały w Łaziskach Górnych.

Odpady solne są problemem wielu branż. Przykładem jest górnictwo węgla kamiennego w Polsce: corocznie wypuszcza się do rzek około 4 milionów ton chlorku sodu. ZERO BRINE przekształca te problematyczne odpady w źródło dochodów, odzyskując wszystkie materiały, takie jak woda demineralizowana, sól i inne minerały, do ponownego wykorzystania w przemyśle, jednocześnie ograniczając zużycie energii.

Podczas wizyty studyjnej dziennikarze, eksperci branżowi, pracownicy naukowcy i decydenci zapoznali się z technologią oraz najnowszymi wynikami i korzyściami dla środowiska, społeczeństwa i biznesu jakie przynosi projekt ZERO BRINE.

Międzynarodowa konferencja **TEXTILE WASTE**

10 października 2019

Zvoleň, Słowacja

Podczas tej międzynarodowej konferencji uczestnicy szukali nowych rozwiązań technologicznych, które pozwoliłyby na wykorzystywanie odpadów tekstylnych. Omawiano zamknięty cykl odpadów tekstylnych, który został przedstawiony na przykładzie zastosowania materiałów włókienniczych w sektorze budowlanym.

W konferencji wzięło udział co najmniej 70 organizacji, które inspirowane tematem konferencji stworzyły pierwszy HUB gospodarki o obiegu zamkniętym na Słowacji.

DESIGNERZY ZMIENIAJĄ ŚWIAT NA LEPSZE! – warsztat z projektowania cyrkularnego

15 października 2019

Łódź

Na Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi przeprowadziliśmy warsztat inspiracyjno-narzędziowy wprowadzający studentów kierunków wzorniczych w zagadnienia Gospodarki Obiegu Zamkniętego oraz przedstawiający narzędzia możliwe do wykorzystania przez nich w procesach projektowych.

Uczestnicy i uczestniczki mieli okazję przekonać się, że wyzwania związane z problemami zrównoważonego projektowania dzięki strategiom Gospodarki Obiegu Zamkniętego i metodologii Design Thinking to ocean nowych możliwości, a nie smutna konieczność ograniczania się.

Spotkanie „ŻYWNOŚĆ I GOSPODARKA OBIEGU ZAMKNIĘTEGO”

15 października 2019

Ile-de France, Francja

Komitet ds. gospodarki cyrkularnej regionu Ile-de-France opublikował kompendium „Gospodarka obiegu zamkniętego a żywność: inicjatywy dotyczące ograniczania marnotrawienia żywności regionu Ile-de-France”, które zostało opracowane przez stowarzyszenie ORÉE.

Publikacja została zaprezentowana podczas spotkania zorganizowanego w ramach Circular Week. Komitet ds. gospodarki cyrkularnej regionu Ile-de-France będąc przekonanym o roli gospodarki cyrkularnej w obszarze żywienia oraz mając świadomość konieczności synergii w działaniu przeciwko marnotrawieniu żywności, ochrony bioróżnorodności, podkreśla w publikacji znaczenie nowej produkcji, przetwarzania i konsumpcji. Komitet zwraca również uwagę na rolę współpracy producentów i konsumentów, zachowania dóbr i know-how.

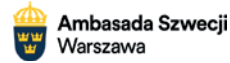
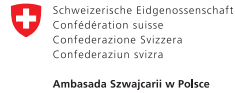
ORGANIZATORZY:

Engineering innovation for a circular economy

PATRONI:

PARTNERZY STRATEGICZNI:

PARTNERZY WSPIERAJĄCY:

PATRONI MEDIALNI:

